

TILSYNSRAPPORT FOR ÅRHUS FRISKOLE marts 2014

ved Marianne Warming, certificeret tilsynsførende

Det har været spændende at komme ud og overvære/deltage i undervisningen som ny tilsynsførende på Århus Friskole.

Jeg var lærer herude i 70'erne og det er dejligt og tankevækkende at erfare, at skolens ånd stadig er intakt og at mange af de frø, vi såede dengang, nu blomstrer i fuldt flor, men er blevet kultiveret og videreudviklet på en flot måde.

Her tænker jeg især på de tiltag, jeg selv var med til at starte, nemlig madordningen, gruppeopdelingen i Gul, Blå og Rød, lejrskolernes form og indhold, praktikordningen, det årlige optog, musikken og rytmikken – og Krumserup hedder stadig Krumserup, selvom den er flyttet!

I dag synes madordningen virkelig at køre på skinner, alt omkring maden er velorganiseret og ser ud til at køre nærmest af sig selv med Birtha og Madfar som energisk midtpunkt! Det kræver en virkelig god logistik at bespise over 200 mennesker dagligt. De dage jeg deltog, så ud til at gå overordentlig gnidningsfrit, alle kendte tilsyneladende deres plads i systemet og ingen behøvede at hæve stemmen for at få det til at fungere.

Gruppeinddelingen i Gul, Blå og Rød giver muligheder og rum for at lærerne kan arbejde sammen på tværs og den faste tilknytning af Ingrid og Karin til grupperne viser, at der er kommet et langt større fokus på specialundervisning.

Den flade ledelsesstruktur holdes flot i hævd, det mærkes også på elevernes utvungne forhold til de voksne, at man bare render ind på kontoret til Marie for at spørge om dit og dat eller få trøst og omsorg over en skramme osv., osv.

Man kunne frygte, at en flad, antiautoritær struktur vil give kaos og anarki, men det føler man på ingen måde, når man deltager i skolens hverdag. Der ligger faste traditionsrige strukturer under alt, hvad der foregår. Det giver eleverne en tryghed, som giver glæde og et overskud. Det mærkes i den tillid og interesse, man bliver mødt med hos børnene, selvom man er en vildt fremmed.

Til forskel fra 70'erne oplever jeg nu en langt større faglighed på alle klassetrin og en bedre organisering, f.eks. den fine ordning med legesøskende i store og lille gul, langt flere elever og meget mere plads.

Nyt for mig er Pædagogisk Rapport, som jeg dog kun har læst i 2012-udgaven! Det er jo nærmest en essaysamling, sjov og god at få forstand af. Det siger rigtig meget om skolens ånd, at man ikke bare formulerer en kedelig standpunktsrapport, men gør den til et livligt og personligt debatforum!

Det helt nye tiltag med Naturstationen bliver spændende at følge, man mærker hver dag forventningens glæde hos både elever og lærere over de muligheder og udfordringer, de nye lokaler giver.

Min opgave er at føre tilsyn med skolens samlede undervisningstilbud, især fagene dansk, matematik samt engelsk og historie.

At skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre.

Drøfte indholdet af undervisningen med lærere og ledelse.

Mit besøg på skolen strakte sig over fire dage plus at jeg overværede Rød gruppes musical "På tynd is" .

Jeg er ked af, at jeg ikke nåede at se fremlæggelsen af blå gruppes emne om Anden Verdenskrig i januar måned, men jeg fik lov at se de fine film, de havde lavet i den forbindelse og har læst nogle spændende beretninger , som børnene har fået fortalt af deres bedsteforældre. Desuden fik jeg snakket meget med lærerne om deres overvejelser omkring emnet og har fået tilsendt målene og en tidsplan for undervisningsforløbet .

I det hele taget oplevede jeg, at det historiske perspektiv har en stor plads i mange af fagtilbudene. Man inddrager historiske perioder eller begivenheder i mange af fagene, f.eks. hvis en historisk begivenhed har aktualitet. I rød gruppe skal man således i gang med et emne om slaget ved Dybbøl og i engelsk i 9. klasse beskæftiger man sig med den amerikanske Bill of Rights i forbindelse med et emne om skoleskyderier, men mere om det senere.

Jeg har valgt at komme med nogle udpluk fra mine visitter rundt i klasserne og prøver at beskrive, hvad jeg oplevede og lidt om, hvad lærerne iøvrigt fortalte.

Dansk i 3. klasse

Nogle af eleverne gik med Ingrid i et andet lokale for at få intensiv dansk. Resten af klassen trænede staveord og diktat, gruppevis- og jeg blev hurtigt involveret af ivrige elever. I 3. klasse er de vilde med at skrive historier og Anette finder på masser af sjove opgaver. For nylig var det sansehistorier, hvor eleverne blev sendt ud i terrænet og skulle beskrive deres sanseindtryk fra stedet. Bagefter skulle de andre gætte, hvor de havde været. Eleverne arbejder to og to med deres forskellige skriveopgaver. De har 14 dage med den samme partner og så skifter man. Eleverne har altid en hjemmeopgave for til om mandagen og her gør man meget ud af at lære eleverne at stille sig op og fortælle eller læse op for klassen.

Dansk i 5. klasse

Klassen er lige kommet tilbage fra praktik og Asger læser en novelle, der handler om at være en halvt afrikansk pige i et dansk miljø med både lyse og mørke kammerater og de fordomme, der lurer fra begge miljøer. Eleverne var meget optagede af problematikken og kom med gode input. Klassen er i gang med praktikrapportering og har løbende frilæsningsbøger i gang.

Dansk i 1. klasse

Klassen er i gang med frilæsningsbøger. Tine har fundet nogle faglige læse-let-bøger til nogle af børnene, som de er ivrigt optaget af. Ingrid læser med to elever i et andet lokale og en tidligere praktikant læser med 3 elever. Hun kommer frivilligt 2 gange om ugen. Senere bliver vi delt i tomandsgrupper, som skal skrive en lille historie ud fra nogle kort, som kan sammensættes på forskellige måder. Alle elever har en lille mandagslektie i et specielt hefte, hvori Tine sætter et lille oplæg til en historie ind, som eleverne skal skrive videre på derhjemme. Hun fortæller, at hun gør meget ud af at evaluere med eleverne og bruger et skema, der går ud fra spørgsmålene: Hvad ved vi? Hvad ønsker vi at vide? Hvad lærte vi?

Engelsk i 5. klasse

Undervisningen foregår på engelsk. I første time gennemgås på tavlen en masse morgenmadsprodukter, skrevet op i forskellige farver ud fra hvilke slags produkter, der er tale om. I den følgende time laver eleverne flotte plancher med deres yndlingsmorgenmad, som skal hænges op i klassen.

Engelsk i 9. klasse

Undervisningen foregår på engelsk. Det overordnede emne i denne periode er skoleskyderier og i denne time tages fat på den amerikanske grundlov, The Bill of Rights, med dens amendments, uddybelser og tillæg til forfatningen, som skal lede hen til en forståelse af den amerikanske våbenlovgivning. I den forbindelse gøres der rede for, hvad en grundlov egentlig er og hvad den betyder, både i Danmark og i USA. Jeg blev imponeret af elevernes paratviden og deres optagethed af emnet. Efter en fælles gennemgang får eleverne udleveret et ark med amendments. Hver gruppe får tildelt nogle paragraffer, som de skal oversætte. Senere gør hver gruppe rede for teksten for hele klassen.

Matematik i 9. klasse

Eleverne har for nylig haft en prøveeksamen i matematik og i denne time gennemgås resultaterne, dvs. læreren sætter fokus på de svagheder, han har observeret i de afleverede prøver og gennemgår de forskellige faldgruber på tavlen, suppleret af elever, der kommer op og giver bud på forskellige løsninger. Der var stor opmærksomhed hos eleverne og der gik tydeligvis mange lys op rundt omkring, især omkring de fire regnearter, hvor man gennemgik de forskellige måder, udregningerne kan foretages på.

Matematik i 3. klasse

I dag gennemgår vi inddelingen af tiden i dage, måneder og år med forskellige opgaver, der f.eks kræver, at man skal dividere. Vi var inddelt i grupper og eleverne arbejder i deres matematikbøger.

Dette var et lille udpluk fra mine spændende dage på Friskolen. Dagene var selvfølgelig præget af at 8. klasse var i Sydafrika og sjette klasse stadig ude i praktik, nemlig i folkeskolen, så der manglede jo en del elever. Men ud fra mine iagttagelser og fra kendskabet til skolen i øvrigt, må jeg sige, at der bliver leveret en fremragende undervisning præget af stor kreativitet og engagement, som til fulde står mål med folkeskolens krav.

